

September: (On)vrede, wat nu?

Vredesmaaltijd op woensdag 20 september 18.00 uur vooraf aanmelden via website of intekenlijst in de kerk,

De maandelijkse maaltijd in de Lucaskerk wordt in deze vredesweek omlijst met inspirerende en prikkelende teksten over vrede. We sluiten de maaltijd af met een vredesvesper in de kerkzaal.

Activiteiten vanuit het Mondiaal Centrum

In samenwerking met Bredase kerken en maatschappelijke organisaties (o.a. Amnesty International, Stichting Tientjes en Vluchtelingenwerk) worden er vanuit het Mondiaal Centrum drie activiteiten georganiseerd in de Vredesweek.

Op **maandagavond 18 september** komt de bekende theoloog Erik Borgman spreken over het thema van de Vredesweek: vrede en democratie. Borgman is hoogleraar in Tilburg en regelmatig te gast in discussieprogramma's op radio en televisie. Zijn theologie kenmerkt zich door een grote betrokkenheid op de wereld van vandaag. De lezing begint om **19:30 uur** in het **Mondiaal Centrum** (Roland Holststraat 71).

Op **donderdagavond 21 september** wordt er in samenwerking met de Vrije Boekhandel een bijeenkomst gehouden rond het boek *Democratie is niet voor bange mensen* van Marcia Luyten. Dit boek is een verzameling van spraakmakende columns over de tijd waarin we leven. Luyten is cultuurhistoricus en econoom. Ze schreef eerder een prijswinnend boek over Limburg en een biografie over koningin Máxima. Jarenlang presenteerde zij het televisieprogramma *Buitenhof*. Momenteel is zij één van de presentatoren van het radioprogramma *Met het oog op morgen* en columnist van de Volkskrant. Ton van Prooijen zal haar interviewen over haar boek en uiteraard is er alle gelegenheid om met haar in gesprek te gaan. De bijeenkomst vindt plaats in de **Waalse Kerk** en begint om **19:30 uur**. Kaarten (€8) zijn te koop in de Vrije Boekhandel.

Op **zaterdag 23 september** lopen we de Bredase Walk of Peace. Zoals elk jaar beginnen we bij de vredesduif in Breda-Noord (om 11:30 uur) en eindigen we (rond 16:30 uur) met muziek en eten in het Mondiaal Centrum. Onderweg zijn er diverse tussenstops. Zo worden we ontvangen in de Franciscuskerk, de Marokkaanse moskee en de Lutherse Kerk en stoppen we bij de Poolse Mariakapel. Uiteraard is het ook mogelijk om een deel van de route mee te lopen. Meer informatie over de route en de tijdstippen volgt later. Wat zou het mooi zijn als we met een grote groep Bredanaars op deze manier een statement maken vóór vrede en democratie!

Oktober: 'Vertel me wie je bent' - wat is spiritueel, religieus of heilig in jouw leven?

Tentoonstelling in de Markuskerk: Vertel me wie je bent. In samenspraak met de Zusters Norbertinessen van St. Catharinadal in Oosterhout is een tentoonstelling ontwikkeld onder de titel "Vertel me wie je bent". In oktober zal deze tentoonstelling in de Markuskerk te zien zijn.

Aan 25 mensen zijn drie vragen voorgelegd: wat is heilig in jouw leven, wat is religieus in jouw leven of wat is spiritueel in jouw leven?

De deelnemers konden kiezen welke vraag zij wilden beantwoorden. We vonden een zeer gemengd gezelschap, afkomstig uit de zorg, het onderwijs, de hulpverlening, het bedrijfsleven en de kunsten. In de leeftijd tussen 7 en 75 jaar, verschillend naar opleiding, beroep en achtergrond.

De vele gesprekken die we gevoerd hebben, hebben een korte tekst opgeleverd, geplaatst op een beeld dat de inbrengers gekozen hebben.

'Vertel me wie je bent' is een initiatief van Jos van Genugten en Mirjam Dirx van De Levensboom, praktijk voor zingeving, spiritualiteit en leiderschap. De vormgeving was in handen van Sarah van Genugten.

Woensdag 11 oktober komt Jan Willem Scheurwater met het thema: Wie ben ik? Je kan globaal op twee manieren naar kunst kijken en luisteren. Als het om muziek gaat: Je kan luisteren vanuit de wereld van de kunstenaar of vanuit jou als luisteraar. En wat gebeurt er dan met je zelf als luisteraar, is het alleen luisteren of raakt muziekluisteren ook aan kijken? Wie ben ik eigenlijk als luisteraar als ik naar klassieke muziek luister?

We gaan deze avond kijken naar verschillende functies van klassieke muziek in het dagelijks leven van mensen. En hoe muziek ons op andere gedachten kan brengen en hoe moderne componisten en musici als het ware spelen met bijvoorbeeld Vivaldi's Vier Jaargetijden.

Plaats: Lucaskerk, Tweeschaar 125, Breda Datum en tijd: woensdag 11 oktober, 20:00 – 22:00 uur. Maaltijd vooraf: 18.00 uur kosten €5,50. Vooraf aanmelden via website of intekenlijst in de kerk.

November: Afscheid en (levend) verlies

Twee Leerhuisavonden "Uit het hoofd, in het hart. Dementie en geloven"

Deze avonden worden geleid door Niels den Toom, geestelijk verzorger bij Thebe. Het krijgen van dementie is ingrijpend, zowel voor de persoon zelf als voor de naasten. Je verliest steeds meer van je oude zelf en je eigenheid. Het omgaan met het krijgen van dementie van jezelf of naasten kan allerlei vragen oproepen, ook geloofsvragen. Hoe ga je om met de ziekte? Hoe ga je om met de schaamte, het ongemak, verdriet? En: verlies je ook je geloof als je gaat dementeren? Of hoe geef je dat samen handen en voeten als familie?

In deze twee avonden gaan we met elkaar in gesprek over dementie en geloven. Er is daarbij ruimte om ook eigen ervaringen te delen. Niels den Toom geeft daarbij steeds input aan het gesprek door in te gaan op wat dementie nu eigenlijk is, hoe je nu goed omgaat met iemand met dementie en welke rol geloof kan spelen en hoe hij zelf als geestelijk verzorger werkt met mensen met dementie.

Plaats: Lucaskerk, Tweeschaar 125, Breda

Data en tijd: woensdagen 15 november en 29 november, 20:00 – 22:00 uur. Op 15 november met mogelijkheid van maaltijd vooraf, kosten €5,50.

Film: 'The Father' over dementie

The Father gaat over de band tussen vader en dochter. En over de impact van dementie op het leven van de persoon met dementie én op de levens van de naaste familie. Mantelzorg wordt gezien als iets vanzelfsprekends, iets dat je doet voor je partner of ouder. Maar dat betekent niet dat de zorg voor een naaste altijd makkelijk is. In The Father zorgt Anne (Olivia Colman) voor haar vader (Anthony Hopkins). Ze probeert een nieuwe verzorgster voor hem te regelen, voor de tijd dat ze er zelf niet kan zijn. Haar vader heeft dementie en wijst alle hulp af. Zijn ooit zo vertrouwde omgeving is ineens niet meer zo vertrouwd. Als kijker word je meegenomen in zijn verwarring. Wat is echt en welke gebeurtenissen komen uit het verleden?

Plaats: Markuskkerk, Hooghout 96, Breda. Dinsdag 21 november; 16:00 – 17:40 uur

December: De geest van kerst - n.a.v. de musical Scrooge

Charles Dickens en de uitvinding van het kerstfeest

Woensdag 13 december 20.00 uur. Om 18.00 uur maaltijd, kosten €5,50

Kerst is een feest van tradities, in Engeland natuurlijk nog veel meer dan bij ons: de kerstboom, de *Christmas pudding*, de cadeaus, de kerstkaart en ga zo maar door. Het heeft allemaal weinig te maken met het eerste kerstfeest van die herders in Bethlehem. Hoe komt het dat we wereldwijd het kerstfeest op deze manier zijn gaan vieren? Er wordt vaak beweerd dat Charles Dickens de uitvinder is van het hedendaagse kerstfeest. Dat is natuurlijk overdreven. Veel kerstradities die in zijn boeken voorkomen zijn al veel ouder. Toch is het overduidelijk dat zijn boek *A Christmas Carol*, over de bekering van de onverbeterlijke vrek Ebenezer Scrooge, van grote invloed is geweest op het hedendaagse kerstgevoel. Het verscheen in 1843. De industriële revolutie bracht in die jaren grote vooruitgang, maar ook enorme vervuiling, armoede en vervreemding. Mensen verhuisden massaal, raakten ontworteld en hadden grote behoefte aan een verbindend, nostalgisch verhaal van saamhorigheid en liefdadigheid. Boekenplanken vol zijn erover geschreven. Ton van Prooijen zal er iets over vertellen, ook over onze eigen gewoonten en gebruiken. Natuurlijk gaan we ook *Christmas carols* zingen!

Musical Scrooge

In de aanloop naar de kerstdagen presenteert Theatrada **op zaterdag 9 en zondag 10 december 2023** in de Markuskkerk de musical *Scrooge, A Christmas Carol* (Charles Dickens).

De hoofdfiguur, Ebenezer Scrooge, is een cynische verbitterde vrek, gevormd door een liefdeloze jeugd, die een liefdeloos leven leidt, waarin alleen het vergaren van persoonlijke rijkdom zijn hart sneller doet kloppen. De rest is "Humbug" (onzin). De gebeurtenissen in de wereld om hem heen laten hem volledig koud.

Zijn leven wordt echter volledig ontwricht wanneer op kerstavond zijn overleden partner Jacob Marley hem bezoekt, die aankondigt dat nog dezelfde nacht 3 geesten aan Scrooge zullen verschijnen, in de hoop dat hij tot inkeer komt.

Het wordt volop genieten in een warm decor van enthousiaste spelers, historische kledij, prachtige Christmas carols, met medewerking van het Theatradakoor, cantorijleden, Lucas 8 en muzikanten. Mis dit niet!

Kaarten zijn vanaf 16 september a.s. verkrijgbaar op www.theatrada.nl

Oecumenisch Leerhuis

Het leerhuis wordt georganiseerd door de Augustinusparochie Parochiekerk Bethlehem en de Protestante Wijkgemeentes Lucaskerk en Markuskkerk in Breda
www.PKNBreda.nl
www.augustinusparochiebreda.nl

Agenda:

September: (On)vrede, wat nu?

18 september: Erik Borgman spreekt over het thema van de Vredesweek,

"Vrede en democratie" | Mondiaal Centrum 19.30 uur

20 september: Vredesmaaltijd | Lucaskerk 18.00 uur, kosten €5,50

21 september: bijeenkomst over het boek *Democratie is niet voor bange mensen* van Marcia Luyten | Waalse Kerk 19:30 uur

Zaterdag 23 september: Bredase *Walk of Peace* | start om 11.30 uur bij de vredesduif in Breda Noord

Oktober: 'Vertel me wie je bent' - Wat is spiritueel, religieus of heilig in jouw leven?

Tentoonstelling: "Vertel me wie je bent" in de Markuskkerk

Woensdag 11 oktober: Jan Willem Scheurwater over muziek rond het thema "Wie ben ik?" | Lucaskerk 20:00 uur. Optioneel maaltijd om 18.00 uur, kosten €5,50.

November: Afscheid en (levend) verlies

15 november en 29 november: twee leerhuisavonden met het thema "Uit het hoofd, in het hart. Dementie en geloven" | Lucaskerk 20:00 – 22:00 uur (15 november optioneel maaltijd om 18.00 uur, kosten €5,50)

Dinsdag 21 november: film "The Father" over dementie | Markuskkerk 16:00 – 17:40 uur

December: De geest van kerst - n.a.v. de musical Scrooge

13 december: leerhuisavond over Charles Dickens en de uitvinding van het kerstfeest | Lucaskerk 20:00 uur. Optioneel maaltijd vooraf om 18.00 uur, kosten €5,50.

Zaterdag 9 en zondag 10 december 2023 de musical *Scrooge* in de Markuskkerk (*A Christmas Carol*, Charles Dickens).